

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

3. Conclusio ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

mensuram, mensura autem non refertur ad mensurabile, & inter has relationes ponit relationem potentia ad obiectum, quia potentia quasi mensuratur ab obiecto, & ideo aliquomodo dicitur dependere ab ipso, saltem in sui cognitione; obiectum autem non dependet à potentia in ea ratione, quia est mensura, vel quasi mensura potentia, quia in illa ratione præcedit obiective ipsam, unde absolute vocat Aristoteles obiectum prius potentia: ergo similiter obiectum omnipotentia licet in ratione possibilitatis extrinsecæ proveniente ab omnipotentia non sit prius ipsa: sed potius posterius, nihilominus tamen secundum intrinsecam, & fundamentalem possibilitatem obiective, & intentionaliter est prius omnipotentia; color, v. g. in ratione visibilis extrinsecæ non est prior quam potentia visiva; at vero in esse coloris, & secundum capacitatem intrinsecam, seu non repugnantiam supra quam cadit visibilitas extrinsecæ est prior potentia visiva; ergo idem erit in ente factibili comparato omnipotentia Dei.

44 Respondet Pater Hurtado his verbis [negotio consequentiam, quia discrimen est præsto, obiectum potentia intentionalis est in suo esse independentens ab ea potentia, ut præcise est intentionalis, imo potentia est ab eo pendens, color enim non pendet à visu ut illum terminat, hic autem pendet à colore, à quo speciem sumit, estque propterea color prior visu, quia dependentia fundat prioritatem; at entitas, quæ est terminus potentia physica, pendet ab eadem potentia essentialiter, ac consequenter illam connotat in sua entitate, quia illa entitas pendet à denominatione, quam dat potentia, ut esse informativam est de essentia formæ à qua materia dicitur informabilis per extrinsecam denominationem, quam connotat materia in suo conceptu quidditativo, qui est esse receptivam formæ; ita homo habet intrinsecam aptitudinem ad existendum ab alio, in qua connotatur potentia Dei, & hæc habet potentiam producendi aliud, à qua terminus denominatur extrinsecæ possibilis, à se autem dicitur intrinsecæ aptus ad existendum per quam intrinsecam aptitudinem terminat extrinsecam possibilitatem, & illa non fundat prioritatem, sed simul denominatur possibilis, & ut talis concipitur si recte concipitur.

45 Sed contra hanc solutionem sic insurgo, ideo color per se præcedit potentiam visivam in esse coloris, quia in esse coloris non dependet, neque producit à potentia visiva, & potentia visiva dependet à colore, sed in obiecto possibili, licet detur dependentia ab omnipotentia in secunda, & extrinsecæ possibilitate, nihilominus obiectum non pendet à potentia, in prima, & fundamentali capacitate logica ad existendum, quæ prima possibilitas dicitur, quia neque producit illa ab omnipotentia, ac proinde in genere causæ efficientis non dependet, neque dependet in genere causæ formalis, quia non constituitur ab ipsa extrinsecæ ut secunda possibilitas, neque in genere causæ materialis, ut de se patet, neque in ratione finis, quia potius obiectum est quasi finis potentia, cum sit terminus connexionis, vel relationis illius, quam è contra, quia nullo modo est potentia finis obiecti, &c. ergo nullo modo dependet prima, & radicalis possibilitas obiecti ab omnipotentia; unde si connotat illam, non est ratione sui ut ipsa fiat ab omnipotentia, sed ratione

existentia quam habet pro termino, quia existentia dependet necessario ab omnipotentia; neque quæcumque connotatio arguit posterioritatem in connotante respectu connotati, nam essentia connotat passionem, substantia accedens, omnipotentia existentiam quam producit, & nihilominus essentia non est posterior passioni; cum hæc non sit causa illius, neque omnipotentia est posterior existentia, quia nullo modo existentia est causa omnipotentia, nam huiusmodi connotatio est ad quid posterius: sed omnipotentia nullo modo est causa fundamentaris ac primæ possibilitatis, & ideo possibilitas illa non dicit relationem ad omnipotentiam, sed solum explicatur per non repugnantiam: ergo licet connotet omnipotentiam ratione existentia, non connotabit illam ut quid prius se, sed potius ut quid posterius ipsa, ut patet ex ratione ultima pro nobis adducta: ergo sicut color, quia in sua entitate intrinsecæ est independentens à potentia visiva, & in illa ratione est obiectum potentia visivæ, sine quo, nec esse nec intelligi potest potentia visiva, in illa ratione est prior color ipsa potentia visiva; ita similiter obiectum possibile fundamentale secundum aptitudinem intrinsecam logicam, seu non repugnantiam intrinsecam ad existendum, erit prius ipsa omnipotentia obiective, & intentionaliter, quia in illa ratione est obiectum primarium omnipotentia, omnino independentens ab illa, sine quo neque intelligi, neque esse potest omnipotentia, quia à priori connectitur cum illo: ergo nullum est discrimen quod Pater Hurtado adducit inter colorem, & possibile, neque bene salvat circulum vitiosum n. 4. à se adductum exemplo materia primæ, & formæ, quia maximum discrimen datur inter materiam, & formam ex vna parte, & inter potentiam, & obiectum ex alia, nam circulus inter materiam, & formam (casu negato quod detur) non est vitiosus, quia materia prima essentialiter, & primario dicit relationem ad formam, quia dicit potentiam, & aptitudinem physicam ad recipiendam formam, sicut forma etiam dicit relationem ad materiam, quia dicit aptitudinem physicam, & potentiam ad informandam materiam; unde, non mirum, vna definiatur per ordinem ad aliam sine ullo vitio; atque licet potentia ordinetur ad obiectum primario, nihilominus obiectum nullo modo ordinatur ad potentiam, cuius manifestum argumentum est quod supra adduximus ex Arist. nimirum quod relatio potentia ad obiectum est mensurabilis ad mensuram, & sic non est mutua; unde licet omnipotentia sit vera omnipotentia ad obiectum, nihilominus obiectum non habet potentiam physicam ad omnipotentiam, sed solum quandam capacitatem logicam, seu non repugnantiam, quæ indicat obiectum esse omnino absolutum à potentia, quapropter si potentia definiatur per obiectum, & obiectio per potentiam, erit circulus sine dubio vitiosus.

SECTIO III.

Conclusio ponitur.

Possibilitas non est purum nihil in toto rigore. Patet primo, quia quod est purum nihil est negatio totius latitudinis entis, & nullam connexionem dicens cum ente, ac proinde contradictorium omnis entis: sed existentia est aliquod

ens: ergo purum nihil est negatio existentiae, & repugnantia illius: ergo possibilitas non est purum nihil. Patet consequentia, quia possibilitas non est repugnantia existentiae contradictorie, ut late supra probavimus. Antecedens primum patet manifeste ex ipso nomine puri ac simpliciter nihili, quod significat purum simpliciter, & absolute non esse, ac proinde contradictorium totius esse, nam sicut nihil hominis est negatio illius, ita nihil absolute negatio totius esse, &c.

47 Secundo probatur, quia purum nihil est quod nullam habet connexionem cum ente reali positivo, & non potest illo modo coniungi, cum illo, & ideo vocatur purum nihil, quia nec connotative, nec intrinsece, & formaliter dicitur positivum; sed possibilitas habet necessariam connexionem, vel connotat necessario positivum existentiae tanquam actum perfectivum ipsius, & etiam connectitur necessario cum omnipotentia Dei: ergo non est purum nihil.

48 Item purum nihil non est obiectum nec ratio formalis obiectiva omnipotentiae, ut tribuat esse creaturae Deo: sed possibilitas est ratio formalis obiectiva, ratione cuius tribuit Deus creaturae suae esse actuale: ergo possibilitas non est purum nihil; maior patet ex dictis, quia purum nihil non potest coniungi cum ente reali, nec potest esse ens reale, quia maxime repugnat, & opponitur cum ente reali; sed obiectum omnipotentiae est, vel quod potest coniungi cum omnipotentia, & cum existentia vel ipsa existentia: ergo purum nihil non est obiectum omnipotentiae.

49 Ultimo sic probatur, si possibile esset purum nihil, non posset esse obiectum propositionis affirmativae vere, & proprie; sed est obiectum illius: ergo maior patet, nam propositio formalis, si vera esse debet obiectivi debet correspondere: ergo si haec nihil habet affirmationis, sed pura negatio est affirmativa formalis, de illa esse non potest. Minor constat nam de possibili multae verae propositiones affirmativae quae nullo modo negativae equivalent, sunt.

50 Nec obstat etiam fieri de puro nihilo similes, ut cum dicimus, nihil est negatio, nihil est destructivum positivum.

51 Non enim hoc obstat dicere, quia omnes istae, & similes equivalent negativis, nam dicere nihil est negatio, est dicere nihil non est aliquid, seu non est dicere nihil est destructivum positivum est dicere nihil est non positivum, seu negatio rei positivae, & sic de ceteris.

SECTIO ULTIMA.

Vbi nostra praecipua ac principalis conclusio ponitur, & probatur.

52 **V**ltima conclusio, possibilitas creaturae, ut talis est negatio positivae aptitudinis ad existendum, cum connotatione ad existentiam, quae non repugnantia ad illam dicitur; ita ut terminus primarius negatus per negationem est aptitudo positiva ad existendum ut est possibilitas divina, de qua latius agemus in tractatu de Deo: secundarius autem terminus negatus per possibilitatem est repugnantia ad existendum, v.g. caecitas negat immediate, ac primario positivam entitatem, id est visum, secundario autem negat aliam negationem scilicet tenebras, quia verum est dicere, caecitas

non sunt tenebrae seu privatio lucis: explicatur breviter haec conclusio, possibilitas negat se esse positivam aptitudinem in ordine ad existentiam, ut ex positiva aptitudo materiae ad formam, intellectus ad intelligendum, omnipotentia ad operandum, quae aptitudines intrinsece positivae sunt, & per positiva praedicata constituuntur; possibilitas autem negat illa praedicata positiva a sua constitutione, & ut melius loquar, negat se esse similem possibilitati divinae, quae positiva est, dicitque non repugnantiam ad existendum, sicut unitas divina in essentia negat se esse plures, seu esse acervum plurium entitatum, sic similiter negat possibilitas creata in se rationem entis positivi, & ideo vocatur aptitudo negativa, seu logica, a differentia illarum, quae physice aptitudines, seu potentiae vocantur, quia positivae sunt, quod non habet possibilitas ex eo quod sit negatio formaliter, sed non est ita negatio positivum, ut sit in pura negatione, quia connectitur necessario cum omnipotentia Dei, connotando ipsam existentiam quae est terminus omnipotentiae, & actionis illius ut ratio formalis sub qua utriusque omnipotentiae videlicet & existentiae illius, ut productivae, id est sub qua potest producere huius ut producendae, ratione cuius capax est, ut producat ab omnipotentia, respectu cuius existentiae nimirum dicit coniungibilitatem, ut ex ipsa possibilitate, & existentia constituitur absolute res creata, v.g. paries constituitur in esse visibilis per visibilitatem, id est in esse capax ut videatur a potentia visiva, ita ut ipsa visibilitas, sit ratio formalis sub qua paries videatur a potentia visiva, & ut potentia visiva videat illum: haec conclusio sic explicata, probatur.

Primo quoad primam partem, quia possibilitas non est positivum, ut probavimus latissime conclusionem secundam, sed est negatio, & non negatio existentiae primario, & per se ut ex prima conclusione constat, nec est negatio repugnantiae primario adaequatae, & totaliter, ut tertia conclusione confirmavimus. Item non est negatio totius latitudinis entis, ita ut sit purum nihil, tandem non est negatio possibilitatis, quia idem non potest esse negatio sui ipsius; alias idem esset, & non esset simul, quod est impossibile: ergo si est negatio alicuius positivi debet esse negatio, quia immediate, & primario, ut probavimus non negat alteram negationem: atqui non negat positivum ut sic, tum quia iam negaret omne positivum contentum sub positivo ut sic, quia quod repugnat superiori, repugnat omni contento sub illo; unde negaret totam latitudinem entis realis, ut positivum, & sic esset purum, & absolute nihil, ut probavimus falsum esse conclusionem quartam; tum etiam, quia negatio in particulari, & determinata aliquod positivum particulare debet negare primario, & non est aliud in particulari, ut discursivo, & non est aliud in particulari, ut discursivo, per omnia patebit: sed positivum aptitudinis dicitur propter rationem supra positam: ergo primario negat aptitudinem positivam, in ordine ad existentiam, id est se esse aptitudinem positivam ad existendum.

Confirmatur, interroganti an possibilitas, quae aptitudo logica est sit aptitudo positiva. Respondendum non esse positivam: ergo negativam aptitudinem: ergo negationem aptitudinis positivae ad existendum; nam haec vocatur aptitudo negativa, sicut negatio entis realis solet appellari ens negativum reale, id est non ens positivum, sed